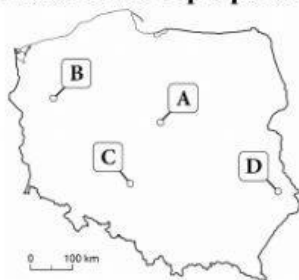

Środowisko przyrodnicze PL

1 Zaznacz na mapie punkt (A–D), w którym Słońce zachodzi najwcześniej.

(... / 1 p.)

2 Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzupełnienie 1, 2 albo 3.

(... / 1 p.)

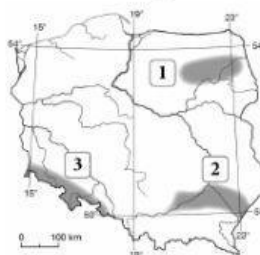
Rozciągłość południkowa Polski to różnica szerokości geograficznej między

A.	brzegiem morza w Jastrzębiej Górze	a	1.	zakolem Odry w Osinowie Dolnym.
B.	zakolem Bugu w Zosinie		2.	szczytem Opolonek.
			3.	miejsowością Piątek.

3 Uzupełnij tabelę. Do nazw wielkich struktur geologicznych dopasuj należące do nich jednostki tektoniczne (A–C) oraz numery, którymi oznaczono je na mapie (1–3).

(... / 3 p.)

- A. Sudety.
B. Wyniesienie mazurskie.
C. Zapadlisko przedkarpackie.

Struktura geologiczna	Litera, którą oznaczono jednostkę tektoniczną	Numer na mapie
platforma wschodnioeuropejska		
obszar fałdowań paleozoicznych		
obszar fałdowań alpejskich		

4 Podkreśl nazwy epok geologicznych czwartorzędu.

(... / 1 p.)

paleocen, holocen, pliocen, plejstocen, oligocen

5 Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzupełnienie 1, 2 albo 3.

(... / 1 p.)

Sudety zostały po raz pierwszy sfałdowane i wypiętrzone w trakcie orogenezy

A.	kaledońskiej,	a ich ponowne sfałdowanie i wypiętrzenie nastąpiło w	1.	dewonie.
B.	hercyńskiej,		2.	karbonie.
			3.	kredzie.

6 Podkreśl nazwy jezior rynnowych.

(... / 2 p.)

Wielki Staw, Druzno, Gopło, Hańcza, Uściwierz, Śniardwy, Jeziorak, Jamno

7 Uzupełnij tabelę. Przyporządkuj litery, którymi oznaczono surowce mineralne, do właściwych kolumn.

(... / 4 p.)

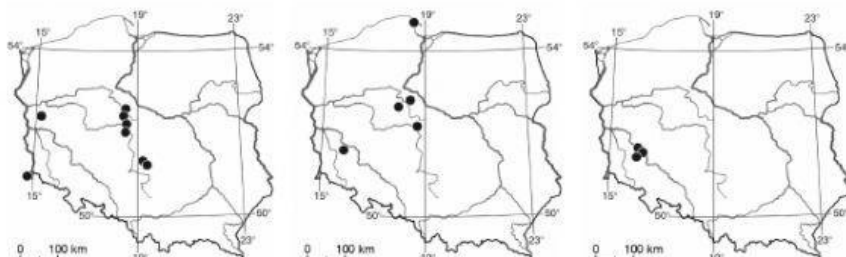
- A. Anhydryt.
B. Węgiel brunatny.
C. Fosforyty.
D. Rudy miedzi.

- E. Sól kamienna.
F. Żwiry.
G. Gaz ziemny.
H. Kadm.

Surowce			
energetyczne	metaliczne	chemiczne	skalne

8 Na każdej z map (A–C) zaznaczono miejsca wydobywania wybranego surowca mineralnego. Podaj nazwy tych surowców.

(... / 3 p.)

9 Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

(... / 3 p.)

- A. Wydobywana w Polsce ropa naftowa zaspokaja ok. 3% / 30% krajowego zapotrzebowania na ten surowiec.
B. Największe w Polsce potwierdzone zasoby gazu ziemnego znajdują się w *Karpatach / na Nizie Polskiej*.
C. Kredę pozyskuje się w Polsce *na Kujawach / w południowej części Podlasia*.
D. W Lubelskim Zagłębiu Węglowym wydobywa się węgiel *kamienny / brunatny*.

10 Uzupełnij tabelę. Obok wybranych zastosowań surowca mineralnego dopisz jego nazwę.

(... / 3 p.)

Zastosowanie	Surowiec mineralny
do produkcji nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, gumy, zapalek, barwników i wyrobów farmaceutycznych	
w budownictwie (m.in. jako materiał wiążący), modelarstwie, stomatologii i chirurgii oraz jako surowiec rzeźbiarski	
do produkcji kabli i przewodów elektrycznych, pokryć dachowych, paneli słonecznych, instalacji wodociągowych, naczyń kuchennych i sztućców	
do wytwarzania energii w elektrowniach i elektrociepłowniach; do ogrzewania domów; do produkcji koksu, stali, tworzyw sztucznych, barwników i lekarstw	

11 Zaznacz dwie charakterystyczne cechy rzeźby terenu Polski.

(... / 1 p.)

- A. Południkowy układ głównych pasów rzeźby terenu.
- B. Przewaga terenów nizinnych położonych poniżej 300 m n.p.m.
- C. Występowanie rzeźby młodoglacjalnej głównie w południowej części kraju.
- D. Przewaga terenów wyżynnych na północy kraju.
- E. Nachylenie powierzchni kraju w kierunku północno-zachodnim.

12 Przyporządkuj krainom geograficznym (1–3) po dwie charakterystyczne dla nich formy rzeźby terenu (A–F).

(... / 3 p.)

- 1. Pobrzeże Koszalińskie.
- 2. Karkonosze.
- 3. Pojezierze Mazurskie.

- A. Moreny czołowe.
- B. Mierzeje.
- C. Gołoborza.
- D. Jeziora rynnowe.
- E. Wydmy.
- F. Jeziora cyrkowe.

13 Podaj nazwę zlodowaceń, których zasięg przedstawiono na mapie.

(... / 1 p.)

Zlodowacenia _____

14 Uzupełnij tabelę. Podziel wymienione formy rzeźby terenu na te, które powstały na skutek działania lądolodu (formy glacialne), i na utworzone przez wody pochodzące z topnienia lądolodu (formy fluwioglacjalne).

(... / 2 p.)

sandry, moreny czołowe, pradoliny, ozy, moreny denne, głązy narzutowe

Formy glacialne	Formy fluwioglacjalne

15 Rozpoznaj opisane masy powietrza kształtujące pogodę w Polsce.

(... / 2 p.)

A. Powietrze napływające nad Polskę z okolic Azorów i Morza Śródziemnego, które latem przynosi pogodę z dużą wilgotnością powietrza, upałami i gwałtownymi burzami.

B. Powietrze, które napływa nad Polskę z regionów Europy Wschodniej i Azji położonych w umiarkowanych szerokościach geograficznych. Zimą kształtuje mroźną i słoneczną pogodę.

16 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(... / 1 p.)

Do zlewiska Morza Bałtyckiego należą dorzecza

- A. Wisły, Odry i Łaby.
- B. Odry, Niemna i Dunaju.
- C. Wisły, Dniestru i Pregoly.
- D. Wisły, Odry i Niemna.

17 Zaznacz nazwy dwóch regionów zagrożonych deficytem wody dla rolnictwa.

(... / 1 p.)

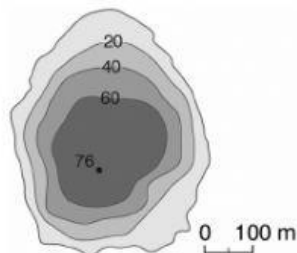
- A. Kotlina Sandomierska.
- B. Wyżyna Lubelska.
- C. Aglomeracja górnośląska.
- D. Pojezierze Wielkopolskie.
- E. Pobrzeże Koszalińskie.

18 Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzupełnienie 1, 2 albo 3.

(... / 1 p.)

Zbiornik przedstawiony na mapie to jezioro

A.	morenowe,	o czym świadczą	1.	duża powierzchnia i mała głębokość.
B.	cyrkowe,		2.	niewielka powierzchnia i duża głębokość.
			3.	urozmaiconą linią brzegową i owalny kształt.

19 Zaznacz dwie przyczyny niskiego zasolenia wód Morza Bałtyckiego.

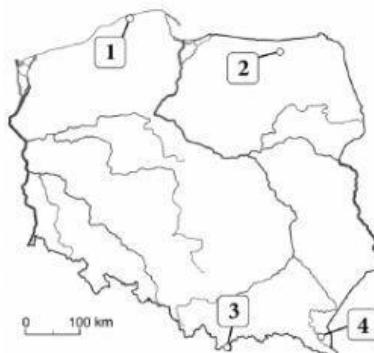
(... / 1 p.)

- A. Duże ilości słodkich wód spływających do morza rzekami.
- B. Intensywne parowanie.
- C. Wysoka temperatura wód powierzchniowych.
- D. Utrudniona wymiana wód z Morzem Północnym.
- E. Urozmaicona rzeźba dna Bałtyku.

20 Zaznacz zestaw, w którym podano nazwy zbiorników wodnych oznaczonych na mapie .

(... / 1 p.)

- A. 1 – Dąbie, 2 – Hańcza, 3 – Wielki Staw, 4 – Jezioro Goczałkowickie.
- B. 1 – Łebsko, 2 – Mamry, 3 – Czarny Staw pod Rysami, 4 – Jezioro Solińskie.
- C. 1 – Hańcza, 2 – Czarny Staw pod Rysami, 3 – Jezioro Solińskie, 4 – Dąbie.
- D. 1 – Wielki Staw, 2 – Jezioro Goczałkowickie, 3 – Mamry, 4 – Łebsko.

21 Podkreśl poprawne uzupełnienia zdań.

(... / 3 p.)

- A. Przeważająca część opadów atmosferycznych w Polsce przypada na półrocze *letnie* / *zimowe*.
- B. Okres wegetacyjny jest *dłuższy* / *krótszy* we wschodniej części naszego kraju.
- C. W Polsce dominują wiatry z sektora *zachodniego* / *wschodniego*.
- D. Na obszarach górskich odczuwa się działanie *wiatrów fenowych* / *bryzy*.

22 Wyjaśnij, czym jest rzeźba młodoglacjalna. Napisz, w której części Polski występuje.

(... / 2 p.)